

TALOUSARVIOALOITE 147/2013 vp

Määrärahan osoittaminen äitiysavustuslain mukaisten äitiysavustusten suorittamiseen ja äitiyspakkauksiin liittyvien arvonlisäverojen ja yleiskulujen maksamiseen

Eduskunnalle

Äitiysavustusta on Suomessa jaettu rahana tai äitiyspakkauksena kaikille synnyttävälle äideille vuodesta 1948 lähtien. Avustus siirrettiin Kelan toimeenpantavaksi etuudeksi vuonna 1994, jolloin sen suuruudeksi vahvistettiin 760 markkaa. Äitiyspakkauksen suosio on pysynyt varsinkin ensisynnyttäjien keskuudessa korkeana. Vaikka etuuden arvo on pieni Kelan kokonaisavustuksien joukossa, sen merkitys on suuri tuhansille perheille.

Äitiysavustus on jäänyt merkittävästi jälkeen muusta kustannuskehityksestä. Se ei ole kuulunut indeksiin sidottujen etuuksien piiriin. Äitiysavustusta on korotettu viimeksi 1.3.2001 voimaan tulleella asetuksella. Elinkustannusindeksillä korjattuna äitiysavustuksen olisi pitänyt tänä vuonna olla yli 170 euroa. Äitiysavustuksen korottaminen vaikuttaa suoraan äitiyspakkaukseen, sillä pakkauksen hankinta-arvo on sama kuin avustus. Äitiyspakkauksena lunastetun avustuksen kustannuksiin lisätään siitä maksettava arvonlisävero.

Äitiysavustus suoritetaan vuonna 2014 arviolta 61 300 lapsesta. Näistä äitiysavustuksen lunastaa äitiyspakkauksena noin 70 % siihen oikeutetuista äideistä. Loput hyödyntävät etuisuuden suorana rahana.

Sosiaali- ja terveysministeriön talousarvioesityksessä vuodelle 2014 ministeriö ehdotti äitiysavustuksen korotusta nykyisestä 140 eurosta 180 euroon vuoden 2014 alusta. Kertakorotuksen te-

keminen äitiysavustukseen vastaamaan kuluttajahintojen nousua lisäisi valtion menoja ensi vuonna 2,8 miljoonaa euroa.

Hallituksen talousarvioesityksessä mainitaan, että äitiyspakkauksen sisältöä tarkistetaan raaka-aineiden hinnannousun seurauksena. Pakkauksessa olevien tuotteiden laadun ja kotimaisuuden kannalta on parempi korottaa äitiysavustukseen käytettävää summaa vastaamaan kuluttajahintojen nousua. Näin turvataan äitiyspakkauksen monipuolisuus ja hyödyllisyys sekä tuetaan suomalaista yrittäjyyttä sekä työllisyyttä.

Äitiyspakkauksen tuotteet kilpailutetaan vuosittain. Se on mahdollistanut pakkauksen sisällön säilymisen monipuolisena ja laadukkaana, vaikka hinnat ovat vuosien myötä nousseet merkittävästi. Hankinnassa Kela pyrkii lähtökohtaisesti varmistamaan sen, että tuotteet ovat turvalisia ja laadukkaita pienten lasten käyttöön ja että niiden valmistamisessa kunnioitetaan työntekijöiden oikeuksia. Myös ympäristöystävällisyys otetaan kilpailutuksessa huomioon.

Jos äitiysavustuksen määrää ei koroteta, pakkaukseen ei voida valita samaa määrää tuotteita kuin aikaisemmin. Jos pakkaukseen valittavien tuotteiden laatu ja määrä halutaan säilyttää nykyisellä tasolla, äitiysavustuksen määrää tulisi korottaa yleistä kustannuskehitystä vastaavalla määrällä eli 40 eurolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2014 talousarvioon momentille 33.10.50 lisäyksenä 2 800 000 euroa äitiysavustust lain mukaisten äitiysavustusten suo-

rittamiseen sekä äitiyspakkauksiin liittyvien arvonlisäverojen ja yleiskulujen maksamiseen.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2013

Johanna Karimäki /vihr
Eila Tiainen /vas
Pia Kauma /kok
Satu Haapanen /vihr
Maria Tolppanen /ps
Merja Kuusisto /sd
Tuula Peltonen /sd
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Silvia Modig /vas
Aila Paloniemi /kesk
Elsi Katainen /kesk
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Leena Rauhala /kd
Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Mirja Vehkaperä /kesk

Johanna Jurva /ps
Hanna Mäntylä /ps
Eeva-Maria Maijala /kesk
Markus Lohi /kesk
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Hanna Tainio /sd
Anne Louhelainen /ps
Arja Juvonen /ps
Tuula Väättäin /sd
Anneli Kiljunen /sd
Suna Kymäläinen /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Katri Komi /kesk
Elisabeth Naucclér /r